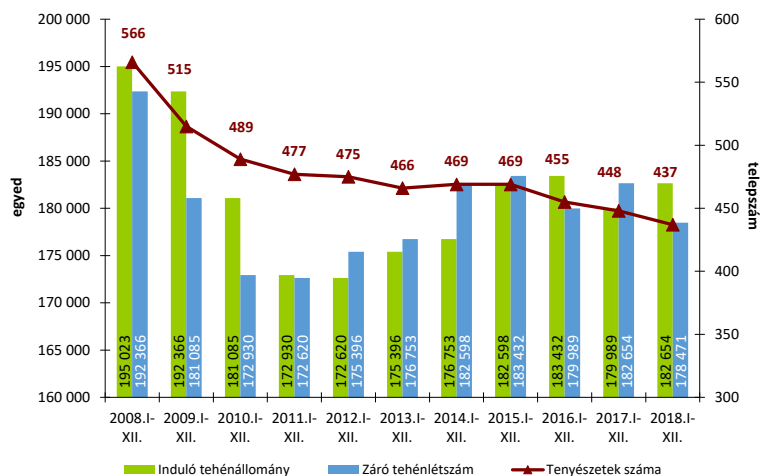
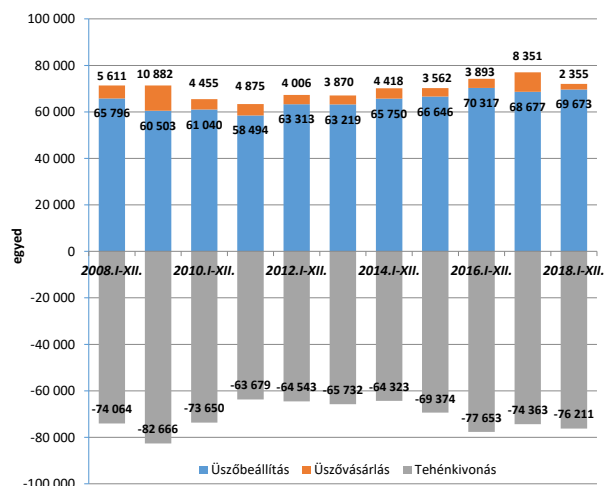

A TEJÁGAZAT ÖKONÓMIÁJA

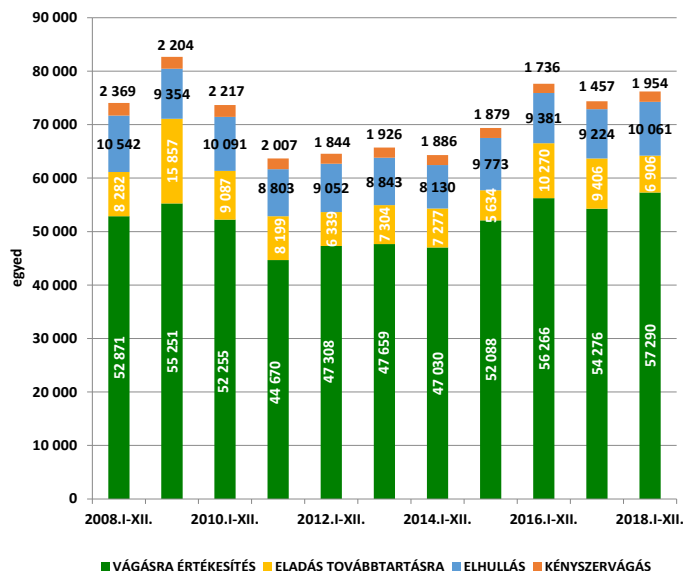
1. ÁBRA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEK SZÁMA, INDULÓ ÉS ZÁRÓ TEHÉNLÉTSÁMA (DB, 2008-2018. I-XII. HÓ)

2. ÁBRA AZ ÜSZŐBEVÉTEL ÉS TEHÉNKIVONÁS ALAKULÁSA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (DB, 2008-2018. I-XII. HÓ)

3. ÁBRA A TEHÉNKIVONÁS MEGOSZLÁSA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (DB, 2008-2018. I-XII. HÓ)

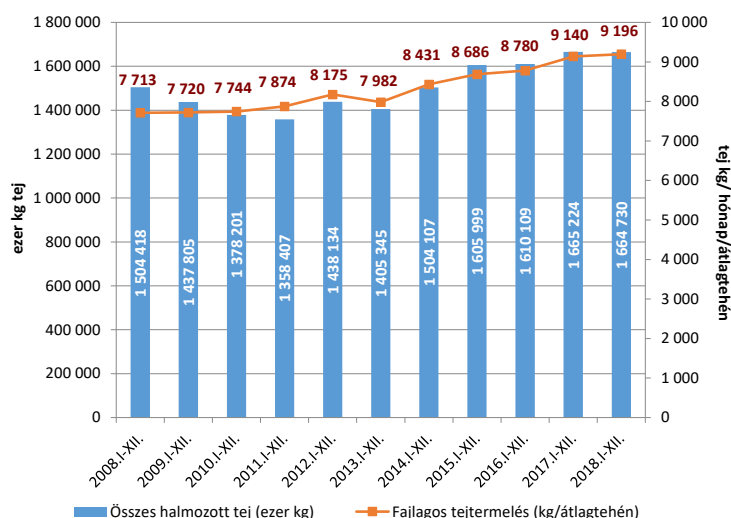

Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tejhasznú tehenek száma tovább csökkent 2018 decemberében. A tenyészetek száma nem változott az előző hónaphoz képest, ugyanakkor 11-gyel kevesebb (-2,5%), mint tavaly decemberben, de az elmúlt 2 hónapban nem csökkent. 2018. december végén 4.183-mal kevesebb (-2,3%) termelésellenőrzött tehenet tartottak, mint 1 évvel korábban, ami még továbbra is jelentős zsugorodás. Az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetek száma az elmúlt 10 év alatt 22,8%-kal (-129) kisebbedett, de 2008 decembere óta a záró tehenlétszám ennél kisebb mértékben, 13,9 ezer eggyeddel (-7,2%) csökkent, így a telepenkénti átlagos tehenlétszám 340-ről 408-ra nőtt.

Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tenyészetek januári 1-jei induló tehenlétszáma 2017-ről 2018-ra – egy év alatt – érezhetően nőtt (+2.665 tehen; +1,5%), de az állomány 2018-ban jelentősen zsugorodott (-4.183 eggyed; -2,3%). Ennek oka, hogy bár 2018-ban – az állománypótlás szempontjából meghatározó – üszőbeállítások száma nőtt (+996 eggyed; +1,5%), ugyanakkor az üszővásárlások száma drasztikusan csökkent (-5.996 eggyed; -71,8%) és a tehenkivonások száma is nőtt (+1.848 eggyed; +2,5%) 2017-hez képest. Mindezen tényezők együttesen eredményezték a jelentősnek mondható állománycsökkenést 2018 során.

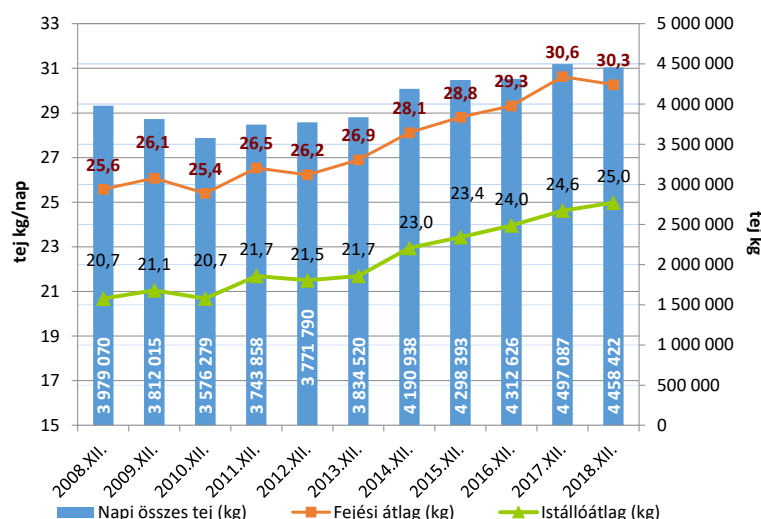
2018-ban az állományból kivont tehenek 75,2%-át vágásra értékesítették (a selejtezett tehenek száma 57.920 volt), ami rekordarányának számít. A tehenkivonások 2,6%-áért (1954 eggyed) a kényszervágás volt felelős, ami alacsony arány a vizsgált időszakban. A kivont tehenek 13,2%-a (10.061 eggyed) elhullott, ami átlagos értéknek tekinthető, ugyanakkor a továbbtartásra értékesített állatok aránya alacsony volt (9,1%, 6.906 eggyed). 2018-ban az induló tehenállomány 31,4%-át selejtezték, 1,1%-át kényszervágták, 5,5%-a elhullott, 3,8%-át pedig továbbtartásra értékesítették, így összesen a tehenek 41,7%-át vonták ki a termelésből, ami a korábbi évekhez képest átlagos aránynak tekinthető.

4. ÁBRA ÖSSZES HALMOZOTT ÉS FAJLAGOS TEJTERMELÉS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (DB, 2008-2018. I-XII. HÓ)

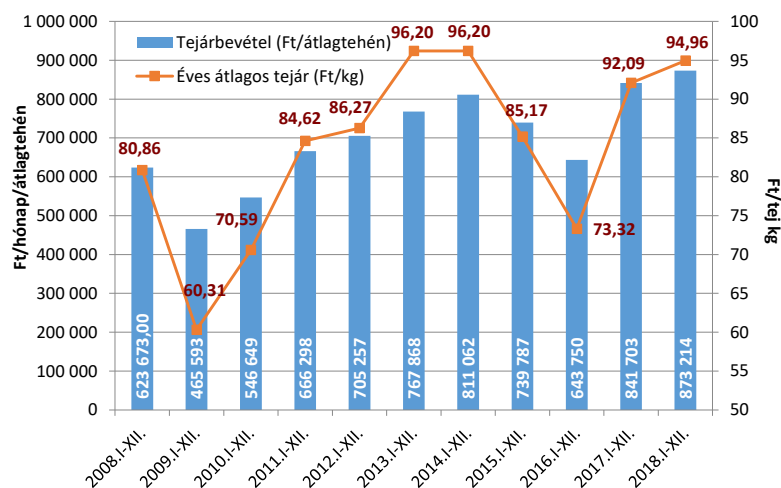
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tehenek összes halmozott tejtermelése 2018-ban gyakorlatilag stagnált 2017-hez képest, valamivel elmaradt a 1,665 milliárd kg-tól, aminek oka a tehenállomány zsugorodása volt, mert a fajlagos tejtermelés 9,2 ezer kg-ra nőtt. 2017-hez képest a fajlagos tejtermelés +56 kg-mal (+0,6%) nőtt, az összes halmozott tejtermelés enyhén csökkent (-0,494 millió kg, +0,03%). 2008 és 2018 között a fajlagos tejtermelés növekedése 19,2%-os (!) volt (+1483 kg), míg az összes halmozott tejtermelés ennél kisebb mértékben, 160,3 millió kg-mal (+10,7%) nőtt a termelésellenőrzött állomány enyhe zsugorodása miatt.

5. ÁBRA FEJÉSI ÉS ISTÁLLÓÁTLAG, VALAMINT A NAPI ÖSSZES TEJTERMELÉS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (2008-2018. XII. HÓ)

2018 decemberében a napi összes tejtermelés a tavalyi év decemberi termeléséhez viszonyítva enyhén csökkent (-38,7 ezer kg, -0,9%). 2017. december havához képest az istállóátlag nőtt (+0,36 kg, +1,5%), míg a fejési átlag csökkent (-0,36 kg, -1,2%). Összességében az elmúlt 10 év alatt a napi összes tejtermelés 479,4 ezer kg-mal nőtt (+12,0%), a fejési és istállóátlag 4,69, ill. 4,30 kg-mal lett több (+18,3%, ill. +20,8%), ami jelentős emelkedésnek tekinthető, és közép és hosszú távon a növekvő trend folytatódására számíthatunk.

6. ÁBRA TEJÁRBEVÉTEL ÉS AZ ÉVES ÁTLAGOS TEJÁR AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (2008-2018. I-XII. HÓ)

A tehenenkénti tejárbevétel 2018-ban 873,2 ezer Ft volt átlagosan, 3,7%-kal több mint 2017-ben és az elmúlt 10 év legnagyobb éves tejárbevételének felel meg. Ennek elsődleges oka a tejár 3,1%-os emelkedése 2018-ban. 2008 óta a tejárbevétel összesen 40,0%-kal nőtt, aminek oka a fajlagos tejtermelés 19,2%-os és a tej árának 17,4%-os emelkedése 10 év alatt. Magyarországon a nyerstej havi felvásárlási átlagára 2017 februárjától 2018. januárig folyamatosan emelkedett, meghaladva a 100 Ft/litert, de ezt követően csökkenésnek indult. Szeptemberben ismét megfordult az ártrend és jelenleg a tej felvásárlási ára már megközelíti a 100 Ft/litert. A nyerstej kiviteli árának hat havi folyamatos növekedése megtört és enyhe csökkenésnek indulva 115 Ft/l alá esett, de még így is kb. 15%-kal haladja meg a belföldi felvásárlási árat, aminek további enyhe belföldi árnyelő hatása lehet. A globális tejtermékek árképző tényezői, de összességben inkább egy pozitív trend kezd kirajzolódni.

Dr. Ózsvári László

Állatorvostudományi Egyetem
Budapest